

Sufinancira
Europska unija

Tema 5

Stratificirana nastavna jedinica

anthro p o l i s

SÜDWIND

7 faza

1. KORAK: Motivacija
2. KORAK: Razumijevanje sadržaja
3. KORAK: Faza analize
4. KORAK: Faza sinteze
5. KORAK: Jezik
6. KORAK: Refleksija
7. KORAK: Faza vrednovanja

Sufinancira
Europska unija

1. korak: Motivacija

Motivacija je bitna kako biste potaknuli sve učenike i učenice na uključivanje.

Potaknite interes učenika i učenica kroz različite kanale i pokušajte razumjeti što oni već znaju o nekoj temi. Ekstrinzična motivacija je ona kada su „učenici motivirani za učenje jer im učitelji nude priliku da sami donose odluke i imaju određenu kontrolu nad svojim procesom učenja” (Mc. Combs i Pope, 1994). Tehnike koje se koriste u ovoj fazi služe za poticanje sposobnosti učenika da predvide sadržaj teksta. Ali duboka motivacija (ona intrinzična) ima veze s emocijama, unutanjim porivom.

Ovo je najvažnija faza nastavne jedinice, kako za SEU tako i za inkluziju - faza u kojoj se stvara znatiželja i koja dotiče nutrinu. Bavi se najdubljim dijelovima „Tko sam ja?” pitanja. Zbog toga ovoj fazi učitelj:ce moraju pridati posebnu pozornost.

Bez obzira na predmet koji se predaje, važno je pripremiti aktivnost koja uključuje samosvijest učenika i učenica. Predlaže se rad u formi kruga jer je to najbolja interakcijska shema rada za SEU i usredotočuje se na to kako je obrađen neki sadržaj (u slučaju znanstvenih predmeta kao što je matematika) ili kako se učenici i učenice osjećaju zbog neke teme o kojoj će tek učiti ili razgovarati (upotrebom slika, kratkih videozapisa). Očito je da su predmeti koji se podučavaju vrlo različiti i zahtijevaju vrlo različite pristupe, ali je VAŽNO pripremiti aktivnosti povezane s emocijama, potaknuti znatiželju i modificirati aktivnost da bude nešto drugačija od onog što učenici:e očekuju. Na primjer, možete zamoliti učenike i učenice da promatraju slike i fotografije, slušaju glazbu, gledaju videozapise ili skiciraju tematske crteže/umne mape ili *pauk dijagrame* i karte.

Postoje mnogi digitalni alati koji se mogu koristiti kao pomoć u pripremi učitelja:ica za rad s razredom, kao i pomoć u iskustvu učenika i učenica. **Coggle** je jedan od njih.

Jeste li upoznati s njim ili ste ga ikada koristili? Zaista je jednostavan za korištenje! Ako želite saznati više o tome, možete pogledati kratki video vodič koji je Coggle stavio na YouTube pod nazivom „Coggle Tutorial: Introduction”. Također možete pronaći primjer Coggle mape u datoteci **Za vježbu** unutar ove teme, pod naslovom Primjer Coggle dijagrama.

2. korak: Razumijevanje sadržaja

Ovo je faza razumijevanja u kojoj se radi na istraživanju ključnih riječi i riječi bez kojih se ne može očekivati učeničko razumijevanje sadržaja. Učitelj:ica usmjerava razumijevanje dodjeljivanjem kratkog zadatka koji treba izvršiti tijekom faze slušanja, čitanja ili gledanja.

U ovom je slučaju od temeljne važnosti kognitivna uloga vještina razumijevanja. Stoga se prednost daje receptivnim vještinama (slušanje i čitanje) nad produktivnim (pisanje i govorenje) i integriranim vještinama te vještinama usmene recepcije nad pisanim vještinama.

Rječnik i aktivnosti za aktivno i motivirajuće učenje

- Ponavljanje (riječi iz teksta ili videa, stihovi pjesama)
- Vizualizacije na temelju slika s ciljem prepoznavanja ključnih riječi
- Dramsko čitanje i/ili korištenje kartica s bilješkama (eng. *Cue cards*), ovisno o predmetu/temi.
- Unos riječi/tekst koji se očekuje od učenika:ca treba biti kratak.
- Jedna od predloženih metoda: korištenje podjele na odlomke ili nizove.

Tehnike koje će se koristiti su:

ZADACI S VIŠE IZBORA

UMNA MAPA

SPAJANJE redaka dijaloga, riječi, rečenica, odlomaka

SPAJANJE riječ-slika/definicija

TRANSKODIFIKACIJA – proces sposobnosti ispravnog razumijevanja i ponovne upotrebe usvojenih informacija i specifičnog jezika u različitim kontekstima

Primjeri

Donosimo nekoliko primjera:

- Povežite riječi sa slikama, povežite riječi s njihovim značenjem pomoću strelice, aktivno slušanje s pitanjima za razumijevanje te individualno čitanje s pitanjima otvorenog tipa. Primjeri mogu uključivati analizu likova, mjesta radnje i traženje određenih informacija.
- Metoda slagalice / parovi / mala grupa
- Konceptualne karte s ključnim riječima (tema se svode na nekoliko ključnih riječi, kao male umne mape) koje se mogu koristiti prije čitanja ili slušanja teksta ili gledanja videa (ili nakon toga, što se pokazuje kao vrlo produktivno).
- Potražite na webu informacije vezane za temu i izradite pojmovnike pomoću web alata (npr. Padlet). Stvorite digitalne ili papirne *Flash* kartice uz odgovarajuće aktivnosti, testove, kvizove.

Želite li saznati više o *Jigsaw* metodi (Metodi slagalice)? Više informacija možete pronaći u sljedećim izvorima (na engleskom jeziku) klikom na njihove naslove.

- Aronson E. (2022) The [Jigsaw Classroom](#), Social Psychology Network.
- TeacherVision (2019) [Jigsaw Groups for Cooperative Learning](#), Sandbox Networks Inc.

3. korak: Faza analize/Fokus

Ovdje učitelj:ica zadaje izazovan zadatak koji treba odraditi na početnom tekstu. Aktivnost možete napraviti na način da sadrži nekoliko slojeva, npr.:

Aktivnost točno/netočno

Aktivnost višestrukog izbora

Aktivnost točno / netočno / ništa od navedenog

Ove aktivnosti pomažu učenicima:ama da se usredotoče na sadržaj i značenje. Važno je dati im točne odgovore za samoprovjeru i ne „izmamiti“ odgovore prije nego što prijeđete na sljedeći korak. Ovo je bitno jer održava afektivni filter niskim i pokazuje učenicima:ama da nisu ocijenjeni (afektivni je filter, prema Krashenu, psihološki filter koji pomaže ili odmaže u procesu učenja: dok je nizak učenici:e imaju više samopouzdanje i želju za istraživanjem). Time se pojačava osjećaj „ja to mogu“ te se povećava samosvijest. Zatim mogu ispraviti svoje odgovore i ponovno uspostaviti fokus prije nego što prijeđu na druge strukturirane aktivnosti (individualno/slagalica/parovi/mala grupa).

4. korak: Faza sinteze/Primjena

Ova je faza posvećena ponovnoj upotrebi i fiksaciji (razumijevanju i pamćenju) sadržaja. Provode se aktivnosti usmjerene na ponavljanje i privođenje kraju. Slijede aktivnosti simulacije kojima se postiže povećanje učeničke samostalnosti u izražavanju o temi. Vježbe koje predlažemo, a sastoje se od više slojeva, pomažu učenicima:ama da govore o temi i steknu potrebni akademski jezik. Npr. aktivnosti koje od učenika:ca traže da između zadanih odaberu najbolje rečenice za opis, sažetak i razgovor o temi.

Ova vrsta vježbe može poslužiti kao „skela za učenje“:

- odabir između dviju rečenica
- odabir između zadanog broja rečenica prikazanih kodiranim redoslijedom ili odabir između onih rečenica koje su povezane s temom i onih koje nisu povezane s njom
- prepisivanje rečenica u desnim stupcima, korištenje rečenica za sažimanje teksta, pitanja tipa *točno/netočno/nije navedeno* i ispravljanje netočnih rečenica
- sažimanje teksta i tumačenje vlastitim riječima

Vježbe su stratificirane (imaju više slojeva) i učenici:e mogu birati među njima prema svojim sposobnostima. Ako to ne žele, učitelj:ica to mogu sami odrediti, ovisno o tome je li se razred do sad susretao s ovakvim tipom zadatka ili nije. Također možete koristiti tehnike dramatizacije kao što su igranje uloga, preuzimanje uloga, stvaranje uloga pomoću konceptualnih karata i sl.

Vježbe se mogu koristiti individualno ili kao skele u učenju.

5. korak: Jezik

Svaka nastavna jedinica treba uključivati i poseban rad na jeziku. Iznimno je važno da učenici:e nauče koristiti specifične i pravilne jezične strukture. Ova faza pomaže učenicima:ama da steknu i poboljšaju svoj jezik kako bi zajedno s akademskim jezikom stekli i tečnost i točnost korištenja jezika. Štoviše, pruža učenicima:ama, a posebice onima iz ranjivih skupina, odgovarajuću skelu za učenje. Ova će se skela, kao i obično, koristiti samo kada i ako je potrebno. Naše iskustvo pokazuje da takva tehnika može biti korisna svim učenicima:ama.

Primjer stratificiranih (višeslojnih) aktivnosti:

Spojite rečenice odgovarajućim veznicima (primjer tri sloja nekog tipa zadatka):

1. Ponudite dva veznika na izbor
2. Ponudite popis veznika za umetanje među kojima će učenici:e moći birati
3. Ostavite praznu liniju za upisati veznik, a učenik:ca sami moraju odlučiti koji

Veliku pozornost treba posvetiti interpersonalnoj funkciji jezika. To je važan dio SEU-a. Podučavanje i postavljanje skele prilikom učenja upotrebe jezika bitan je dio poučavanja društvenih vještina kroz aktivnosti grupnog rada. Imajte na umu da se interpersonalni aspekt jezika odražava u načinu na koji učitelji:ce razgovaraju s učenicima:ama i načinu na koji učenici:e međusobno komuniciraju. Modeliranje je vrlo važno i vršnjačko modeliranje treba poticati kroz grupni rad. Interakcijske sheme koje koristite bitne su u razvoju interpersonalne funkcije jezika (mala grupa/metoda slagalice/pojedinac).

Za više informacija o interpersonalnoj funkciji jezika možete preuzeti materijal koji je dostupan u datoteci Za vježbu ove teme, pod naslovom [BE-IN: Interpersonalna funkcija jezika](#).

6. korak: Potvrda naučenog/Refleksija

Ovdje se koriste tehnike fiksacije (vidi Rječnik: Tema 1, Model intervencije – *Dokument Za vježbu*). Ova faza može biti ili jednostavan rad na upitnicima sa ili bez konceptualnih karata ili pravi istraživački rad na odabranoj temi koji slijedi istu strukturu kao glavna tema koja se obrađuje u nastavnoj pripremi.

U datoteci *Za vježbu* pronaći ćete materijal s više informacija o ovoj fazi stratificirane nastavne jedinice. Tekst pod naslovom „Ako mi znamo... znam i ja” predstavlja aktivnosti koje mogu pomoći u jačanju upotrebe ludičkih didaktičkih tehnika koje uključuju igru. Igre omogućuju učitelju:ici da zabilježi način na koji učenici:e komuniciraju, način na koji surađuju, jezik koji koriste te emocije i samosvijest koju pokazuju.

7. korak: Faza vrednovanja

Kako pratite i vrednujete napredak i razumijevanje?

Vrednovanje može biti pismeno ili usmeno i provodi se istim tehnikama koje smo spominjali i do sad kod obrade nastavne jedinice, ali se ovaj put dodjeljuju i bodovi. To je procjena procesa učenja koja se može provesti kroz usmeni test – višestruki izbor – aktivnosti dopunjavanja informacija koje nedostaju. Korištenje ludičkih pristupa, kao što je prije navedeno, može biti vrlo korisno prije pojedinačne faze vrednovanja, za pregled i sudjelovanje u procesu fiksiranja (razumijevanja i pamćenja) stečenih spoznaja. Ovo će biti korisno za sljedeću fazu evaluacije. Ova vrsta ocjenjivanja je vrlo važna kako bismo znali što je učenik:ca sposoban učiniti sam, kako bismo zatim znali u kojem smjeru postaviti daljnje zadatke (parovi/pojedinačno).

Izvori

Aronson E. (2022) The [Jigsaw Classroom](https://www.jigsaw.org/), Social Psychology Network, Available at <https://www.jigsaw.org/>.

Coggle YouTube Channel (2013) [Coggle Tutorial: Introduction](https://www.youtube.com/watch?v=5b3K74cE6q0), YouTube, dostupno na <https://www.youtube.com/watch?v=5b3K74cE6q0>.

McCombs b. and Pope E.J. (1994) [Motivating Hard to Reach Students](https://doi.org/10.1037/10151-000), American Psychological Association, dostupno na <https://doi.org/10.1037/10151-000>.

TeacherVision (2019) [Jigsaw Groups for Cooperative Learning](https://www.teachervision.com/group-work/jigsaw-groups-for-cooperative-learning), Sandbox Networks Inc, dostupno na <https://www.teachervision.com/group-work/jigsaw-groups-for-cooperative-learning>.

BE-IN materijal

- **BE-IN: Interpersonalna funkcija jezika**
- **BE-IN: „Ako mi znamo... znam i ja”**

anthropolis

**Sufinancira
Europska unija**

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih. (Kod projekta: 2021-1-IT02-KA220-SCH-000032833)